

ARCYBISKUPIE SEMINARIUM DUCHOWNE W POZNANIU  
W ROKU AKADEMICKIM 1999/2000, 2000/2001, 2002/2003

I. KALENDARIUM ZA ROK FORMACYJNY 1999/2000

- 16 IX Przyjazd I roku (Zostało przyjętych 30 kandydatów z terenu Archidiecezji Poznańskiej)
- 30 IX Powrót wszystkich kleryków do seminarium: na II rok – 20 kleryków, na III rok – 37 kleryków (17 z Kalisza), na IV rok – 36 kleryków (14 z Kalisza), na V rok – 33 kleryków (17 z Kalisza), na VI rok – 19 diakonów
- 1 X Uroczyste rozpoczęcie roku akademickiego w ASD i na WT UAM w Poznaniu
- 11 X Tradycyjnie w rocznicę koronacji cudownego obrazu MB Nieustającej Pomocy cała wspólnota seminaryjna uczestniczyła w Mszy św. odpustowej w Farze Poznańskiej
- 20 X Obchody św. Jana Kantego – Patrona Seminarium
- 23 X 37 kleryków III roku w Farze Poznańskiej otrzymuje strój duchowny
- 28 XI W niedzielę Seminarium odwiedzili rodzice kleryków I roku
- 5-9 XII Odbyły się rekolekcje adwentowe
- 12 XII Kandydaturę przyjęło 33 kleryków V roku
- 19 XII Lektorat otrzymało 37 kleryków III roku
- 20 XII Całe Seminarium uczestniczyło w spotkaniu opłatkowym w domu Księdza Arcybiskupa
- 22 XII Wszyscy wyjechali na przerwę świąt Bożego Narodzenia do 2 stycznia.
- 22 I Koniec wykładów I semestru i początek sesji egzaminacyjnej do 4 II.
- 5-13 II Ferie zimowe.
- 14 II Początek wykładów II semestru
- 18-20 II W Rościnnie odbyły się rekolekcje dla Rodziców roku IV
- 8 II Środą Popielcową – rozpoczęto czas pokuty
- 13 III Odwiedził nasze Seminarium Kardynał Angelo Sodano, Sekretarz Stanu Stolicy Apostolskiej, któremu towarzyszył Nuncjusz Apostolski arcybiskup Józef Kowalczyk.
- 14-19 III Rekolekcje wielkopostne w roku jubileuszowym wygłosił Ks. Prałat Henryk Orszulak, proboszcz parafii pw. św. Stanisława Bpa i MB Częstochowskiej w Wieruszowie.
- 19 III Akolitat w katedrze otrzymało 36 kleryków IV roku
- 25 III Uroczystość Zwiastowania NMP – Odpust w Seminarium – homilię wygłosił Ekonom Diecezji ks. kanonik Henryk Nowak
- 31 III -2 IV Rodzice II roku uczestniczyli w rekolekcjach w Rościnnie
- 7-9 IV Rekolekcje przeżywali rodzice kleryków V roku.
- 12 IV Klerycy z moderatorami złożyli Księdzu Arcybiskupowi życzenia imieninowe
- 20-25 IV Uroczystości Paschalne klerycy przeżywali w rodzinnych parafiach i domach
- 8 V Święcenia diakonatu przyjęło 16 kleryków diecezji poznańskiej, w Kaliszu 18 V, biskup wyświęcił 17 kleryków dla swojej diecezji
- 18 V W uroczysty sposób obchodzono 80 urodziny Ojca Świętego Jana Pawła II
- 27 V Święcenia prezbiteratu otrzymało 19 kleryków naszej Archidiecezji

- 1 VI Dzień skupienia – cała wspólnota ASD wyjechała z pielgrzymką do kościołów *jubileuszowych* na Świętej Górze w Gostyniu i w parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Śremie
- 5 VI Wspólnota seminaryjna wzięła udział w uroczystościach Roku Jubileuszowego w Kaliszu
- 27-29 VI W Oktawie Bożego Ciała odbywały się Centralne Uroczystości Jubileuszowe w Poznaniu, w których uczestniczyli także klerycy z moderatorami
- 30 VI Po uroczystościach ku czci Najświętszego Serca Pana Jezusa i procesji eucharystycznej z Jeżyc na Plac Mickiewicza klerycy wyjechali na wakacje letnie
- 3 IX Wszyscy klerycy poznańskiego Seminarium uczestniczyli w uroczystościach koronacji obrazu MB Królowej Rodzin w Lubasz

Co miesiąc odbywały się dni skupienia w celu pogłębienia formacji ascetycznej. Przez pięć kolejnych niedziel października i listopada klerycy wyjeżdżali na *Niedziele Powołań* w ramach jesiennego tygodnia modlitw o powołania kapłańskie i do życia konsekrowanego, podobnie było w kwietniu i maju – w ten sposób klerycy odwiedzili prawie wszystkie parafie diecezji.

Przed poszczególnymi posługami i święczeniami klerycy odbywali stosowne rekolekcje pod kierownictwem ojców duchownych ASD. Oprócz zabiegania o stół seminaryjny i remonty ks. prokurator troszczy się o budowę *Nowego Seminarium*.

## II. KALENDARIUM ZA ROK FORMACYJNY 2000/2001

- 16 IX Przyjazd I roku do Seminarium (29 kleryków)
- 1 X Powrót pozostałych kleryków: rok II – 29 osób, rok III – 18 osób, rok IV – 36 osób (17 kleryków z Kalisza), rok V – 35 osób (14 kleryków z Kalisza), rok VI – 16 osób
- 3 X Początek roku akademickiego
- 4 X Rozpoczęcie pierwszego semestru wykładów
- 13 X Tradycyjne odwiedziny w Farze Poznańskiej w ramach tygodniowego odpustu ku czci MB Nieustającej Pomocy
- 16 X Z całym Poznaniem wspólnota seminaryjna obchodziła *Dni Papieskie*
- 20 X Św. Jana Kantego – patrona Seminarium
- 28 X Obłóczyny kleryków III roku w Farze
- 3 XII Seminarium odwiedzają Rodzice kleryków I roku
- 5-10 XII Rekolekcje Adwentowe
- 10 XII Klerycy V roku otrzymują kandydaturę
- 17 XII Trzeci rok otrzymuje posługę lektoratu
- 22 XII Wszyscy wyjechali na przerwę świąt Bożego Narodzenia do 2 stycznia
- 22 I -1 II Trwa sesja egzaminacyjna
- 1 II-10 II Ferie zimowe
- 12 II Początek wykładów II semestru
- 6-10 III Rekolekcje Wielkopostne
- 11 III Akolitat otrzymują klerycy IV roku
- 26 III W Uroczystość Zwiastowania Pańskiego – odpust seminaryjny

- 12 IV Wielki Czwartek – dzień kapłański – Seminarium uczestniczyło w liturgii katedralnej
- 12-17 IV Przerwa związana ze Świętami Wielkanocnymi
- 1-3 V Tradycyjnie poszczególne roczniki wyjechały ze swoimi opiekunami
- 8 V Święcenia diakonatu dla Archidiecezji Poznańskiej
- 12 V Przypadła 50 rocznica zawierzenia Seminarium MB Częstochowskiej – dzień skupienia w Częstochowie jako dziękczynienie złożone Bogu za otrzymane łaski i opiekę za pośrednictwem Maryi
- 18 V Obchody 81 urodzin Ojca Świętego Jana Pawła II
- 24 V Święcenia Prezbiteratu dla Archidiecezji Poznańskiej
- 2-26 VI sesja egzaminacyjna
- 14-22 uroczystości związane z Oktawą Bożego Ciała
- 27/28 noc czuwania przed Najświętszym Sakramentem na zakończenie roku formacyjnego
- 29 VI Po uroczystościach odpustowych Św. Ap. Piotra i Pawła klerycy wyjechali na wakacje.

Każdego miesiąca odbywały się dni skupienia prowadzone przez poszczególnych spowiedników seminaryjnych i zaproszonych gości. Rodzicom kleryków z poszczególnych lat zaproponowano udział w rekolekcjach. W ramach tygodnia modlitw o powołania klerycy odwiedzili jesienią i wiosną prawie wszystkie parafie diecezji. Na spotkaniach w *Kręgach Biblijnych* zgłębiali Słowo Boże.

### III. KALENDARIUM ZA ROK FORMACYJNY 2001/2002

Tekst tego sprawozdania – na razie nie przygotowany – ukaże się w terminie późniejszym.

### IV. SPRAWOZDANIE ZA ROK FORMACYJNY 2002/2003

Rok formacyjny 2002/2003 Arcybiskupie Seminarium Duchowne rozpoczęło w nowym składzie osobowym. Z dniem 1 lipca 2002 r. arcybiskup metropolita Stanisław Gądecki wyznaczył nowych moderatorów:

- ks. dra Pawła Wygralaka na urząd rektora,
- ks. Januszowi Budujowi powierzył funkcję prokuratora seminaryjnego i uczynił go także odpowiedzialnym za ukończenie budowy nowego Seminarium,
- ks. Andrzeja Magdziarza i ks. Pawła Skrzypczaka na urząd prefekta,
- ks. Mariana Sikorę na urząd ojca duchownego.

Z poprzedniego grona moderatorów pozostał i wprowadzał nas w arkana życia seminaryjnego, ojciec duchowny ks. dr Damian Bryl.

Rok formacyjny rozpoczął się 14 września z przyjazdem kleryków I roku w liczbie 33 osób.

Opiekę nad rokiem przejął o. Marian Sikora i ks. prefekt Andrzej Magdziarz. Przez dwa tygodnie odbywało się wprowadzenie ich w podstawowe zasady życia seminaryjnego od strony zewnętrznej i wewnętrznej. Pomagali w tym klerycy z V roku, Jarosław Gabler i Jakub Turek – opiekunowie, którzy towarzyszyli młodszym kolegom przez cały pierwszy rok

formacji i studiów. Od pierwszych dni zaczęto budować wspólnotę rocznikową poprzez wspólną rekreację, pracę, naukę i trzydniowy pobyt w ośrodku rekolekcyjnym w Zabórówcu z ojcem Marianem.

23 września wrócili pozostali klerycy z przerwy wakacyjnej, aby od 24 do 29 tego miesiąca uczestniczyć w rekolekcjach jesiennych.

1 października łącznie formację rozpoczęło 139 kleryków, w tym 1 na studiach zagranicznych i dwóch na rocznej praktyce duszpasterskiej: rok VI – 15 osób, rok V – 13 osób, rok IV – 24 osoby, rok III – 25 osób, rok II – 20 osób.

Słowa z *Dziejów Apostolskich* (17,29): *W Nim żyjemy, poruszamy się i jesteśmy*, stały się mottem w omawianym roku formacyjnym, w pracy ze strony wychowawców i trudzie rozeznania powołania ze strony kleryków.

Program oparto i ściśle powiązano z programem duszpasterskim Archidiecezji Poznańskiej, który odwoływał się w mijającym roku duszpasterskim do czterech podstawowych wymiarów realizacji chrześcijaństwa we wspólnocie Kościoła: mistyka – zakorzenienie człowieka w Bogu, koinonia – wspólnota w Chrystusie, martyria – świadectwo życia, diakonia – postawa służby.

Ojciec Święty Jan Paweł II w encyklice *Novo millennio ineunte* nr 15, pisze: *Ważne jest jednak, aby wszystko, co z Bożą pomocą postanowimy, było głęboko zakorzenione w kontemplacji i modlitwie. Żyjemy w epoce nieustannej aktywności, która często staje się gorączkowa i łatwo może się przerodzić w 'działanie dla działania'. Musimy opierać się tej pokusie i starać najpierw 'być', zanim zaczniemy działać.*

Zadaniem kapłana jest przewodnictwo duchowe, a celem wszelkiego działania zbawienie siebie i osób sobie powierzonych. Taka perspektywa zakłada i domaga się nieustannego pogłębiania życia wewnętrznego, które jest fundamentem i siłą wszelkiego działania na zewnątrz.

Wspomniany temat staraliśmy się realizować podczas śródogodzinnych egzort ogólnoseminaryjnych, ukazując życie wewnętrzne, duchowe jako źródło wspólnoty, świętości i służby. Również w czasie spotkań i egzort z poszczególnymi rocznikami, zwracając uwagę na myśl przewodnią roku formacyjnego i specyfikę danego rocznika (święcenia i posługi), wskazywaliśmy na niezbędną obecność tych wartości w życiu księdza. Treść egzort oprócz spraw bieżących na temat życia w Seminarium i tego, co można by czynić lepiej, odnosiła się w swej podstawowej myśli do *Listów do kapłanów na Wielki Czwartek* Ojca Świętego Jana Pawła II.

Ojciec Marian Sikora swoją troską otaczał kleryków I, II i III roku, a ojciec Damian Bryl pozostałych kleryków. Oprócz spotkań rocznikowych i egzort, ojcowie duchowni przeprowadzili z każdym klerykiem 3-4 skrutinia w ciągu roku (zwłaszcza przed posługami), od wczesnego rana do późna w nocy służyli posługą konfesjonau i kierownictwem duchowym.

Przełożeni zewnętrzni swoją troską otaczali całą wspólnotę klerycką, w szczególności jednak sposób ks. rektor Paweł Wygralak przyglądał się postępowi formacyjnym II i VI roku, ks. prefekt Andrzej Magdziarz opiekował się rokiem I i IV, a ks. prefekt Paweł Skrzypczak rokiem III i V.

Od tej strony zewnętrznej zwracaliśmy uwagę na podjęcie odpowiedzialności za wspólnotę rocznikową i seminaryjną oraz czynne jej tworzenie, otwarcie na potrzeby innych, świadectwo życia, wzajemną pomoc i dyspozycyjność. W oparciu o dokumenty Kościoła

ukazywaliśmy konieczność odkrywania w sobie i rozwijania cech charakteru, które preysponują do bycia księdzem.

Ćwiczenia rekolekcyjne odbyliśmy w naszym domu we wrześniu 2002 r. i prowadził je ks. dr Piotr Turzyński, wtedy jeszcze ojciec duchowny WSD w Radomiu, wskazując na niebezpieczeństwo przespania czasu seminaryjnego i uleganiu *demonowi południa*. Ukazał ważność poszczególnych etapów formacji i potrzebę ciągłego wysiłku w stawianiu sobie pytań w drodze rozeznawania powołania. W marcu 2003 r. rekolekcje wielkopostne wygłosił ks. dr Rafał Pajszczuk. Rekolekcionista pracuje w diecezji jako sędzia Sądu Metropolitalnego, jest też odpowiedzialny za sprawy procesów kanonizacyjnych, pokazał klerikom kapłaństwo od strony pastoralnej. Ukazał skuteczność duszpasterstwa parafialnego, tylko wtedy, kiedy prezbiter jest na co dzień zjednoczony z Jezusem Chrystusem przez prywatną modlitwę, nawiedzenie Najświętszego Sakramentu. Ukazał również niebezpieczeństwa i pokusy, jakie czyhają na kapłana w świecie, którym trudno się oprzeć bez zakorzenienia w osobistym, pogłębianym związku z Chrystusem.

Co miesiąc odbywały się *dni skupienia* dla całej wspólnoty, ukazywano głęboki związek duszpasterstwa parafialnego i aktywności księdza z jego osobistą pobożnością. Od tego roku formacyjnego klerycy mogą codziennie uczestniczyć w wieczornej adoracji Najświętszego Sakramentu, dzięki której mogą w praktyce kontemplować Jezusa Chrystusa i poddać się działaniu Jego łaski. Taka forma zakończenia dnia spotkała się z dobrym przyjęciem ze strony alumnów i wydatnie wpłynęła na atmosferę domu. Klerycy w ramach formacji w każdy piątek wieczorem uczestniczyli w *Kregach Biblijnych*, aby zatrzymując się nad Słowem Bożym, lepiej je zrozumieć i wprowadzić w życie. Dopełnieniem formacji duchowej jest kształtowanie przez każdego alumna właściwej dla siebie drogi pobożności. Dokonuje się to podczas spotkań grup i ruchów duszpasterskich działających w Seminarium, do których to form klerycy sami zgłaszają swój udział.

Poza formacją w Seminarium i na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Wspólnota seminaryjna udziela się także *extra muros* podejmując różne formy działalności duszpasterskiej. Klerycy również służyli systematyczną pomocą w pracy duszpasterskiej w 3 szpitalach w Poznaniu, w więzieniu, zakładzie wychowawczym i placówkach pomocy społecznej.

Przez pięć niedziel jesienią i wiosną, klerycy rozjeżdżają się do wszystkich parafii w diecezji prowadząc dzieło powołań; prosząc o modlitwę i wsparcie materialne oraz ukazując młodą drogę tego szczególnego powołania, jaką jest kapłaństwo lub życie konsekrowane. Jest to sposobność, by podziękować ludziom za ich modlitwę i różne formy troski o Seminarium i rozwój powołań. Jednym z elementów działalności powołaniowej są dni skupienia, weekendy i rekolekcje prowadzone przez kleryków dla młodzieży męskiej. W ferie zimowe od 31 stycznia do 3 lutego 2003 r. w Seminarium odbyły się rekolekcje, w których uczestniczyło 96 licealistów. Tematyka spotkań, konferencji i warsztatów dotyczyła sposobów czytania Pisma Świętego, interpretacji tekstów ze Starego i Nowego Testamentu i modlitwy Słowem Bożym.

W związku z przeprowadzką odbył się tylko jeden turnus rekolekcji letnich dla licealistów.

Rekolekcje odbywały się w Nadziejewie koło Środy Wielkopolskiej i uczestniczyły w nich 24 osoby. W rozważaniach zatrzymano się nad treścią i znaczeniem poszczególnych znaków w liturgii.

Realizując dobre dzieło poprzednich moderatorów zapraszaliśmy rodziców kleryków z poszczególnych roczników na rekolekcyjne skupienie do Rościnnia. Rodzice chętnie podejmowali tę inicjatywę i nie tylko pogłębiali swoją duchowość, ale uczyli się też jak pomagać synom w odkrywaniu ich powołania. Te spotkania były także okazją do powstawania przyjacielskich relacji między rodzicami poszczególnych kleryków.

Alumni naszego Seminarium Duchownego w ciągu roku uczestniczyli w wielu sesjach i sympozjach naukowych organizowanych przez wyższe uczelnie w Poznaniu i inne seminaria duchowne w całej Polsce. Uczestniczyli także w życiu kulturalnym naszego miasta.

Należy w tym miejscu wspomnieć sympozjum naukowe poświęcone osobie i filozofii Księdza Józefa Tischnera, zorganizowane w ramach Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza przez kleryków Marcina Dziadosza, Dawida Stelmacha i Tomka Ślesika we współpracy ze Społecznym Instytutem Wydawniczym „Znak”. Wkład pracy, fachowość organizacji, koordynacja różnych imprez i sposób przeprowadzenia sympozjum spotkały się z wielkim uznaniem wszystkich uczestników.

Łukasz Grys zajął III miejsce w ogólnopolskim konkursie wiedzy o Biblii, gdzie szczególnie zwrócono uwagę na znajomość treści Pięcioksięgu.

*W zdrowym ciele zdrowy duch* – w naszej wspólnotce seminaryjnej ta maksyma nie jest zbyt powszechnie znana, bo oprócz obowiązkowych zajęć z Wychowania Fizycznego dla studentów I i II roku w ramach Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, niewielu kleryków niestety zajmuje się sportem. Przy takiej aktywności sportowej, sukcesem jest udział Łukasza Lewandowskiego w Mistrzostwach Polski WSD w Tenisie Stołowym w Częstochowie, który kolejny już raz zajął I miejsce. Z innych dyscyplin sportowych w ramach rozgrywek ligi uniwersyteckiej drużyna seminaryjna doszła do ćwierćfinałów. Mogli też klerycy uczęszczać w każdy piątek na pływalnię w ramach godziny dla Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Kilku kleryków systematycznie biega nad Maltą i jeździ rowerem.

Czasem wytchnienia i rekreacji były dni od 30 kwietnia do 4 maja, kiedy oprócz księży diakonów klerycy rozjechali się po świecie. Alumni V roku zabrali księdza Rektora do Ołomuńca w Słowacji. IV rok z o. Damianem wyjechał do Zakopanego, o. Marian wyjechał z rocznikiem III do Ojcowskiego Parku Narodowego. Ksiądz Paweł z II rokiem zwiedzał Pragę, a rocznik I z ks. Andrzejem był w Krakowie.

Kilka ważniejszych wydarzeń z kalendarza naszej wspólnoty w roku 2002/2003:

19 X – 9 kleryków VI roku przyjęło święcenia diakonatu, 30 X – 25 alumnów III roku po raz pierwszy przywdziało strój duchowny, 13-15 XII w ramach SNE działającej w naszym Seminarium rok pierwszy odbył *Kurs Filip* w Rościnniu. Całość przygotowała i poprowadziła seminaryjna Szkoła Nowej Ewangelizacji, której poczynania koordynował kleryk Łukasz Grys, pod czujnym okiem ojców duchownych.

Dnia 20 XII po adwentowym oczekiwaniu, przeżyliśmy Wigilię seminaryjną w gronie bliskich i życzliwych nam, zaproszonych gości. Od strony duchowej, artystycznej i kulinarnej honory gospodarza pełnili alumni IV roku. Klerycy nie tylko przystroili dom w świąteczne ozdoby, przygotowali też bardzo ambitne przedstawienie o treści refleksyjnej, którego akcja dzieje się na Plebanii w dniu Wigilii.

Po przerwie świątecznej 12 stycznia klerycy III roku przyjęli posługę lektoratu, a 16 marca klerycy IV roku posługę akolitu, jako stopień do święceń kapłańskich.

Święte Triduum Paschalne w katedrze przeżywali i byli odpowiedzialni za liturgię alum-

ni roku III, którzy po wspólnym śniadaniu wielkanocnym i *zajęczku* od ks. prokuratora, udali się do swoich domów rodzinnych i parafii.

Dnia 24 V – 12 kleryków roku V, z rąk ks. biskupa Grzegorza Balcerka, otrzymało święcenia diakonatu, 31 V – ks. arcybiskup Stanisław Gądecki przez udzielenie święceń kapłańskich 16 diakonom, klerykom VI roku, włączył ich do prezbiterium poznańskiego.

Dnia 1 IV – w Pniewach – z całą Archidiecezją dziękowaliśmy Bogu za kanonizację Matki Urszuli Ledóchowskiej. Dnia 29 VI – po uroczystościach odpustowych Św. Piotra i Pawła, prawie wszyscy wyjechali na zasłużone wakacje.

Ksiądz Janusz Buduj – ekonom seminaryjny, troszczył się nie tylko o poziom naszej stołówki i bieżące sprawy domu. Jako priorytet została postawiona sprawa wykończenia i uruchomienia nowego budynku seminarium. Więcej na ten temat mogą powiedzieć klerycy, którzy przepracowali wiele godzin przygotowując dom i otoczenie do zamieszkania.

PAWEŁ SKRZYPCZAK

### POŻEGNANIE KSIĘDZA PROFESORA ALEKSANDRA BYSTREGO (1925-2003)

W sobotę 26 kwietnia 2003 r. po południu stanął zegar życia naszego brata w kapłaństwie, Ks. Aleksandra Bystrego, wskazując 77 lat, 5 miesięcy i 5 dni. Znowu sprawdziło się przysłowie: *Improvisa mors – sacerdotum sors* (Losiem kapłana – śmierć niespodziana). Zegar jego życia rozpoczął odmierzenie czasu w r. 1925 w Tarnowie Podgórnym, wówczas bowiem dzieci rodziły się przeważnie w domu, a nie w szpitalu. Rozpoczął się ciąg wydarzeń i przeżyć, wielki świat doznań i doświadczeń.

Przechodziły przed nami i przechodzą przez ziemię miliardy ludzi. Każdy nosi w sobie ogromny świat przeżyć. Każdy inny, niepowtarzalny. Idąc ulicami, spotykając mężczyzn, kobiety, młodych i dzieci, myślę nieraz: jaki świat nosisz w sobie, jaka jest tajemnica twojego wnętrza? Jeśli podziwiamy świat materialny z bogatą i zróżnicowaną przyrodą, z niezliczoną ilością galaktyk zawierających miliardy i więcej ciał niebieskich, każdy świat świadczący o wielkości, potędze i mądrości Pana Boga, to tym bardziej godne podziwu muszą być te wewnętrzne światy ludzi, każdy inny, własny, z ich dramatami, niekiedy tragediami, ale także wydarzeniami pomyślnymi i szczęśliwymi, gromadzonymi minuta po minucie, dzień po dniu przez całe ziemskie życie. Świat materialny jest jeden, tych światów duchowych jest tyle, ile ludzi było, jest i będzie w przyszłości. Zdumiewająca jest pomysłowość Pana Boga.

Zegar stanął. Zatrzymała się taśma filmu. Skończył się czas, a zaczęła wieczność. Stawiamy te kategorie zwykle obok siebie, a one są tak bardzo różne. Łączy je jedno – życie,

\* Tekst homilii wygłoszonej dnia 5 maja 2003 roku przez ks. dr Mariana Piątkowskiego w czasie Mszy świętej żałobnej za duszę śp. ks. Aleksandra Bystrego w kościele św. Rocha w Poznaniu. Koncelebrowanej Mszy świętej przewodniczył arcybiskup Stanisław Gądecki, metropolita poznański, przy udziale wielu kapłanów i licznie zgromadzonych wiernych. Pod koniec nabożeństwa żałobnego przemówił ks. Jan Ostryk, superintendent Kościoła Ewangelicko-Metodystycznego, przewodniczący Wielkopolskiego Oddziału Rady Ekumenicznej, który m.in. mówił o dobrych kontaktach ekumenicznych z ks. Aleksandrem Bystrym. Pogrzeb w Poznaniu na cmentarzu w Miłostowie prowadził ks. biskup Marek Jędraszewski.